Proiect legislativ privind Primăria - punct de contact al fermierului cu autoritățile din agricultură și consultarea obligatorie a fermierilor înainte de adoptarea actelor care le afectează obligațiile

1. Expunere de motive

Încadrarea problemei identificate:

Primăria este instituția statului cea mai apropiată de fermier. Aici se ține registrul agricol, de aici se obțin adeverințele necesare pentru subvenții, iar de multe ori de aici începe orice relație a fermierului cu statul. Celelalte instituții din agricultură, precum APIA, AFIR, direcțiile sanitar-veterinare sau ANIF, au însă sedii la nivel județean sau în centre locale care deservesc mai multe comune. Un fermier dintr-un sat izolat trebuie să parcurgă adesea zeci de kilometri pentru a depune o cerere, a preda un document sau a semna un formular.

Digitalizarea ajută, dar nu rezolvă problema pentru toți. APIA pregătește un portal unic pentru fermieri, cu un cont online în care aceștia pot transmite documente și primi răspunsuri, destinat celor aproximativ 800.000 de solicitanți activi. Reprezentanții agenției au precizat însă că depunerea fizică va fi menținută, deoarece nu toți fermierii au acces la tehnologie sau la semnătură electronică. Cererile din campania 2026 s-au depus în mod normal în perioada 16 martie - 5 iunie, în centrele locale APIA pentru suprafețe de până la 50 de hectare și în cele județene pentru suprafețe mai mari. Pentru fermierii în vârstă, pentru cei fără internet sau fără abilități digitale, drumul până la centru rămâne o barieră.

A doua problemă este lipsa dialogului. Normele care afectează direct obligațiile fermierilor, de exemplu condițiile pentru subvenții, termenele sau registrele obligatorii, se modifică frecvent și uneori sunt adoptate în regim de urgență, cu puțin timp pentru consultare. Fermierii află despre schimbări abia când trebuie să le aplice, iar observațiile lor nu primesc întotdeauna un răspuns public.

Scopul proiectului

Scopul prezentei propuneri legislative este apropierea fermierului de stat prin două măsuri simple, care nu presupun cheltuieli suplimentare: transformarea primăriei în punct de contact pentru depunerea documentelor adresate autorităților din agricultură și instituirea unei consultări reale a fermierilor, cu răspuns public, înainte de adoptarea actelor care le afectează obligațiile. Proiectul nu creează programe de finanțare, structuri sau posturi noi.

Prin această măsură se urmărește:

1. Reducerea deplasărilor fermierilor la sedii îndepărtate.
2. Protejarea fermierilor de pierderea termenelor din motive care nu țin de ei.
3. Sprijinirea fermierilor vârstnici și a celor fără acces la mijloace electronice.
4. Întărirea rolului primăriei ca punct de legătură cu statul.
5. Creșterea transparenței și a predictibilității normelor care afectează agricultura.
6. Creșterea încrederii fermierilor în instituții.

Considerăm că o relație mai apropiată între fermier și stat se construiește prin proceduri simple și respectate de ambele părți, nu prin cheltuieli noi.

2. Textul propunerii

Propunere de modificare legislativă

Se propune adoptarea unei legi privind facilitarea relației fermierilor cu autoritățile din agricultură, care completează Codul administrativ (OUG nr. 57/2019) și Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

Articolul 1. Primăria ca punct de contact

Fermierii pot depune la primăria comunei, a orașului sau a municipiului în care își au domiciliul sau exploatația cereri, notificări și documente adresate APIA, AFIR, ANIF, direcțiilor sanitar-veterinare și altor autorități din domeniul agriculturii, pe suport hârtie sau electronic.

Articolul 2. Înregistrarea și transmiterea

1. Primăria înregistrează documentul în registratura proprie, eliberează fermierului dovada depunerii, cu număr și dată de înregistrare, și îl transmite autorității competente în cel mult [3 zile lucrătoare], prin e-mail sau prin platformele electronice existente.
2. Primăria nu verifică conținutul documentelor și nu răspunde pentru exactitatea datelor declarate de fermier.
3. Serviciul prevăzut de prezentul articol este gratuit pentru fermier.

Articolul 3. Data depunerii

1. Pentru termenele stabilite prin legislația națională, data depunerii este data înregistrării documentului la primărie.
2. Pentru termenele stabilite prin dreptul Uniunii Europene, aplicarea alin. (1) se face numai în măsura în care dreptul Uniunii permite. În acest caz, primăria transmite documentul în termen de o zi lucrătoare, iar Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale stabilește prin norme metodologice condițiile compatibile cu dreptul european.

Articolul 4. Răspunsul autorității

Autoritatea căreia i s-a transmis documentul răspunde fermierului prin mijloacele indicate de acesta. La cererea fermierului, răspunsul poate fi comunicat prin intermediul primăriei, care îl predă solicitantului.

Articolul 5. Informarea fermierilor

Autoritățile din agricultură transmit primăriilor, în format electronic, materialele de informare privind campaniile, termenele și documentele necesare, iar primăriile le afișează la sediu și pe site-ul propriu, dacă acesta există.

Articolul 6. Consultarea fermierilor

1. Proiectele de acte normative care stabilesc sau modifică obligațiile fermierilor se publică pentru consultare pe o perioadă de cel puțin [30 de zile], în condițiile Legii nr. 52/2003, și se transmit organizațiilor reprezentative ale fermierilor.
2. Reducerea termenului de consultare este permisă numai în situații de urgență, cu o motivare scrisă publicată odată cu proiectul.
3. Autoritatea publică un tabel cu observațiile primite și cu răspunsul la fiecare, în termen de [30 de zile] de la adoptarea actului.

Articolul 7. Răspundere

Netransmiterea sau transmiterea cu întârziere, din culpă, a documentelor de către primărie constituie abatere disciplinară, în condițiile Codului administrativ. Prefectul monitorizează aplicarea legii, în limita atribuțiilor existente.

Articolul 8. Aplicare

Normele metodologice de aplicare se aprobă prin ordin comun al ministrului agriculturii și al ministrului dezvoltării, în termen de [90 de zile] de la data intrării în vigoare a prezentei legi. Prezenta lege se aplică permanent, în limita bugetelor și a posturilor existente.

3. Impactul estimat

A. Beneficiarii proiectului

Principalii beneficiari ai acestei inițiative sunt:

1. Fermierii din satele izolate, care economisesc timp și costuri de deplasare.
2. Fermierii vârstnici și cei fără acces la internet sau la semnătură electronică.
3. Micii fermieri și gospodăriile agricole, care nu mai pierd termene din cauza distanței.
4. Autoritățile din agricultură, care primesc documente mai complete și mai la timp.
5. Organizațiile fermierilor, care participă efectiv la elaborarea normelor.

B. Rezultate estimate

Implementarea propunerii ar putea genera următoarele rezultate:

1. Reducerea numărului de deplasări ale fermierilor la sedii îndepărtate.
2. Reducerea cazurilor de termene ratate din motive de distanță sau de acces la tehnologie.
3. Creșterea numărului de documente depuse la timp și complet.
4. Norme mai bine pregătite, prin consultarea fermierilor.
5. Transparență privind observațiile primite și modul în care au fost tratate.
6. Creșterea încrederii în autorități.

C. Impact economic și bugetar

Propunerea nu presupune cheltuieli suplimentare din bugetul de stat sau din bugetele locale. Nu se înființează programe de finanțare, structuri sau posturi noi. Primăriile folosesc registratura, e-mailul și platformele pe care le dețin deja, iar autoritățile din agricultură folosesc canalele existente de primire a documentelor.

Singurul efect este o ușoară creștere a volumului de lucru al registraturilor locale. El este limitat, deoarece primăria nu verifică fondul documentelor, ci doar le înregistrează și le transmite, iar în prezent primăriile oricum interacționează cu fermierii prin registrul agricol și adeverințe. Fermierii economisesc costuri de transport și timp, iar autorităților li se reduc cererile incomplete și erorile de depunere.

Se propune realizarea unei analize economice de către instituțiile competente, cu consultarea asociațiilor de primari, pentru confirmarea faptului că măsura poate fi aplicată fără costuri suplimentare.

4. Implementarea

A. Structurile instituționale implicate

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA)
Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)
Direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene
Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF)
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
Primăriile comunelor, orașelor și municipiilor
Instituțiile prefectului
Parlamentul României
Organizațiile fermierilor și asociațiile primarilor

B. Calendar orientativ

Luna 1 - Dezbateri publice cu organizațiile fermierilor, asociațiile de primari și autoritățile din agricultură și finalizarea textului legislativ.

Luna 2 - Realizarea analizei economice și obținerea avizelor necesare (Consiliul Legislativ, Guvern).

Luna 3 - Înregistrarea proiectului, repartizarea către comisiile de specialitate (Agricultură, Energie electrică și Resurse naturale, Buget, Mediu) și votul în plen.

Luna 4 - Analiza aprofundată în comisiile Camerei decizionale, urmată de votul final asupra propunerii.

Luna 5 - Elaborarea și aprobarea normelor metodologice de aplicare.

Luna 7 - Informarea primăriilor și a fermierilor privind noua procedură.

Luna 8 - Intrarea în vigoare a procedurii de depunere prin primărie și a regulilor de consultare.